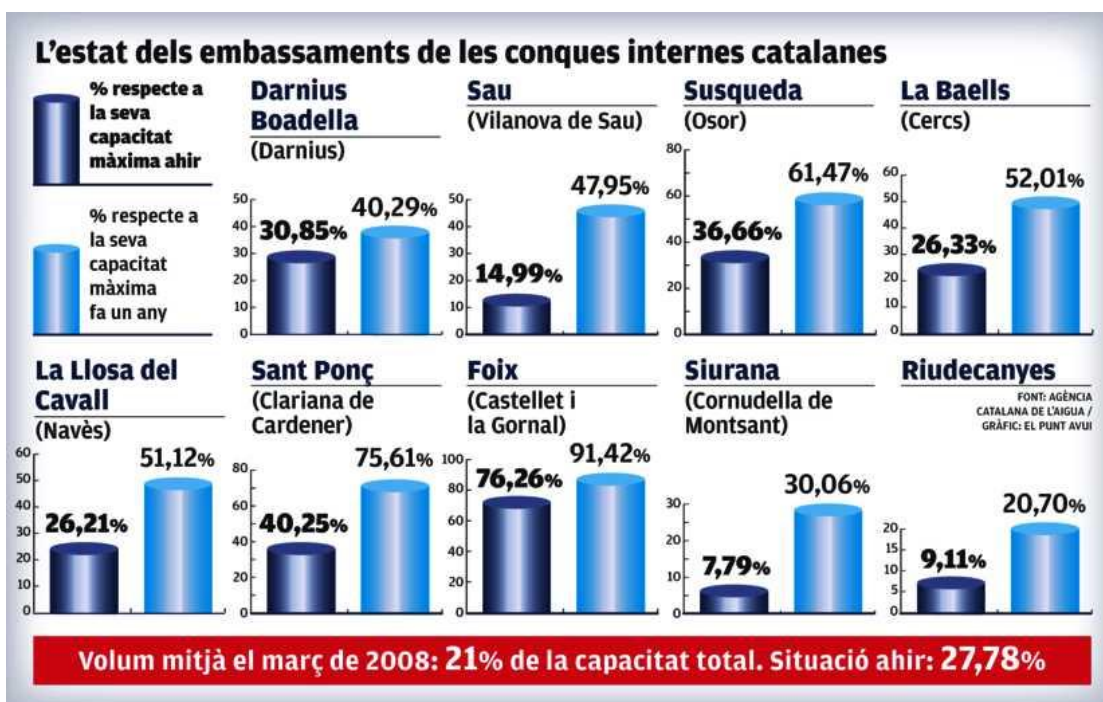

LA SEQUERA

Encomanar-se a la Moreneta, altre cop?

El govern endureix mesures davant la sequera per estirar al màxim l'escàs marge que resta per evitar restriccions domèstiques

La dessalinització, l'aprofitament i l'estalvi, prioritats per evitar transvasaments i no fer més pantans

EMILI AGULLÓ - BARCELONA

Encomanar a la Mare de Déu de Montserrat l'arribada de pluges va ser l'ocurrència d'emergència de l'aleshores conseller de Medi Ambient, Francesc Baltasar –agnòstic i d'ICV–, per mirar de pal·liar la darrera gran sequera que va afectar Catalunya, el 2008. Aquest març farà 15 anys, el dia 14, que Baltasar, durant el funeral de l'abat Cassià Maria Just, va llançar el prec a la Moreneta, confessat dies després en una entrevista a Catalunya Ràdio. Casualitat, o inspiració divina, va tornar a ploure. Ahir, la consellera actual d'Acció Climàtica, Teresa Jordà, va descartar de ple repetir-lo: “No farem processons”, va sentenciar amb

ironia. Però tot continuant amb paral·lelismes, ve al cas allò de “no diguis mai d’aquesta aigua no en beuré”.

ADVERTISING

La sequera actual encara no s’ha acarnissat tant com la del 2008, quan els nivells dels embassaments van caure de mitjana fins al 21% en les conques internes. I el cas extrem de Sau, per sota del 13%. Ahir, la dada conjunta se situava ja per sota del 28%, al 27,7%, però l’executiu vol allargar al màxim la temuda pèrdua del llindar del 25%, que podria començar a implicar restriccions domèstiques. I avançar-se als usos i hàbits pròpiament estivals, amb la Setmana Santa a l’horitzó. A banda d’indústries i la pagesia, Jordà va demanar als consistoris que donin exemple, deixant de regar parcs i jardins i trametent dades de consums a l’Agència Catalana de l’Aigua (ACA), ja que, segons va dir, s’han trobat amb casos en què s’està regant un 3% més que quan els embassaments eren més plens.

Més recursos i línies vermelles

Hi ha, doncs, més aigua embassada encara, i fa 11 mesos més que no plou prou respecte a l’escenari del 2007-2008. Hi juguen a favor les dues dessalinitzadores que generen 70 hm³ (milions de metres cúbics) d’aigua anuals extres, gairebé un terç de la capacitat del pantà de Susqueda. El 2008, només funcionava la de Blanes, a la meitat de la seva capacitat actual (20 hm³), i la del Prat, que es va posar en marxa el 2009, tot just estava en obres per poder garantir els 60 hm³ que ara permeten alentir el ritme de davallada dels embassaments.

Un altre recurs complementari és la injecció d’aigua regenerada per les depuradores dins dels aquífers, o la seva impulsió riu amunt al Llobregat, a Molins de Rei, un recurs per al Parc Agrari del Llobregat i les indústries, i una política que també analitzen i volen assajar, per exemple, municipis del Consorci de la Costa Brava.

En aquesta línia, la consellera va anunciar ahir un increment de les línies d’ajut als municipis (fins a 2 milions de pressupost total) per a la recuperació de pous o captacions d’aigües subterrànies, o l’obertura i explotació de noves vetes freàtiques. I l’ACA treballa per multiplicar per quatre la capacitat de dessalinització de la planta de Blanes –tot i l’oposició del consistori perquè afegirà pressió ambiental a la fràgil desembocadura de la Tordera–, i preveu en la seva planificació una tercera dessalinitzadora per donar servei a la zona fronterera entre el Garraf, el Baix Penedès i el Camp de Tarragona, a la desembocadura del riu Foix –en l’àmbit de Cubelles i Cunit.

Malgrat això, la previsió d’inversió en noves infraestructures hídriques no preveu cap embassament nou ni transvasament. El 2008 van arribar a estar sobre la taula les opcions de transvasar aigua del Segre, a

l'Alt Urgell, cap a la capçalera del Cardener, o bé la d'estirar la canonada del Consorci d'Aigües de Tarragona (CAT) per interconnectar-la amb la xarxa d'ATL al Garraf, aquesta darrera, declarada d'interès general pel govern espanyol el 2008, fins que entrés en servei la dessalinitzadora del Prat, però mai executada. Per extensió, es descarten òbviament propostes molt més complexes i antigues com ara la de transvasar aigua del curs baix del Roine, a la Provença francesa, cap a Catalunya.

Preservar l'aigua de Sau

Ara mateix, la principal prioritat és coordinar el buidat de l'embassament de Sau perquè el 14,5% d'aigua que hi resta davall cap al nivell inferior del de Susqueda. En els darrers dies, el cabal instantani de 6 metres cúbics per segon ja s'havia anat elevat fins als 13 metres cúbics per segon d'ahir, en una operació pendent d'acabar-se de coordinar en una comissió amb el Consorci del Ter, els municipis i altres afectats. El president del consorci, Martí Terés, va avançar ahir que entre les preocupacions hi ha rescatar el màxim de peixos d'espècies fluvials protegides, una operació que ja es va preparar el 2008, amb un vaixell pelicà, però que finalment no es va desplegar perquè va tornar a ploure. També pot amoïnar que es desfermi la presència de visitants a les ruïnes de Sau i el futur dels negocis de caiacs i lleure al pantà i riu avall.

El desembassament accelerat, però, no permet incrementar la producció d'electricitat hidràulica, ja que el nivell que abasta les turbines fa mesos que és insuficient, i arriba sense marge per estudiar un possible aprofitament de sediments i llims, que alliberés capacitat i fes que el curs del riu humanitzat per preses i rescloses retrobés certa normalitat. Malgrat això, Terés va recordar que el 2020, arran del temporal *Glòria*, van provar de deixar anar sediments dipositats al fons del Pasteral –el punt d'abastament de les aigües de Sau i Susqueda cap a Barcelona i Girona– i la mala qualitat dels sediments dissolts –“i nivells elevats, per exemple, d'amoníac”– va complicar-ne força la potabilització.

A l'altre costat del mapa hi ha la política de la Confederació Hidrogràfica de l'Ebre (CHE), que ha deixat nivells molt baixos a Oliana o Rialb, i on la consellera Jordà creu que s'haurien d'haver adoptat restriccions fa mesos. Esperen reunir-s'hi aviat, tot i que la CHE espera que plogui al març. La previsió estacional del servei Copernicus (UE) és que plogui per sobre de la mitjana a les capçaleres, però amb un abril altre cop sec.

Les xifres

La situació encara no és tan crítica com el 2008 o el 1973, però hi tendeix.

21%

va ser

el nivell mitjà dels embassaments interiors catalans el 2008, set punts menys del que hi havia ahir.

13%

és fins on va caure

el nivell a Sau aleshores, i en qüestió de dies hi pot tornar si no plou.

82

milions de litres

tenia aleshores el sistema Ter, com el 1973. Ahir n'eren 110, sense comptar-hi el Pasteral.

80

hectòmetres cúbics

anuals proveeixen ara les dessalinitzadores del Prat i la Tordera.

ENLLAÇ WEB: <https://www.elpuntavui.cat/societat/article/11-mediambient/2260510-encomanar-se-a-la-moreneta-altre-cop.html>